

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕДСЕДНИК

На основу члана 113. став 1. Устава Републике Србије и члана 19. став 1. Закона о председнику Републике, доносим

О Д Л У К У

О ВРАЋАЊУ НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ ИЗГЛАСАНОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЕКСПРОПРИЈАЦИЈИ

1. Враћам Народној скупштини Републике Србије на поновно одлучивање Закон о изменама и допунама Закона о експропријацији, који је усвојен 26. новембра 2021. године
2. Одлуку доставити Народној скупштини Републике Србије

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Сматрам да се изгласаним изменама област експропријације не уређује на одговарајући начин. Посебно треба преиспитати рокове за предузимање појединих радњи у поступку, а нарочито рок за изјашњење сопственика непокретности о предлогу за експропријацију. Иако се у овом случају ради о јавном интересу насупрот појединачном интересу, држава мора да води рачуна о томе да се свако ограничење зајемчених људских права, какво је без сумње право на имовину, може спровести само на начин којим се поштује право сопственика на фер и правичан поступак, чиме се штити суштина зајемченог права.

У члану 10. став 2. текста Закона о изменама и допунама Закона о експропријацији који је Народна скупштина Републике Србије усвојила унета је, између осталог, и следећа допуна члана 29. Закона о експропријацији:

После става 3. додају се нови ст. 4-6. који гласе:

„Сопственик непокретности је дужан да се изјасни о предлогу за експропријацију у року од пет дана од дана пријема предлога писаним путем или усмено на записник код надлежног органа.

Ако у току поступка надлежни орган наиђе на чињеницу за коју сматра да је потребно извести додатне доказе, може заказати усмену расправу у року од три дана од дана пријема предлога за експропријацију.

По пријему изјашњења из претходног става, односно по протеклу тог рока, надлежни орган одмах, а најкасније у року од 15 дана, доноси решење о експропријацији непокретности.“

Сматрам да је у цитираном тексту рок од пет дана који је дат сопственику непокретности за изјашњење о предлогу за експропријацију прекратак. Тешко да за тако кратко време чак и сопственик који поседује одговарајућа знања може да припреми изјашњење, а практично је немогуће да неуди сопственик може у тако кратком року да нађе стручно лице које ће му помоћи да се изјасни и да се то изјашњење припреми. За разлику од овог рока, скраћени рокови за поступање државних органа не представљају проблем.

Експропријација је *par excellence* питање које је повезано са правом на имовину загарантованим чланом 58. Устава Републике Србије.

Наведено људско право је загарантовано и међународним актима, попут члана 1. Протокола број 1 уз европску Конвенцију за заштиту људских права и основних слобода. Уставом и међународним правом загарантовано право на имовину подразумева и постојање одговарајућих процедуралних гаранција за титулара у поступцима који се тичу мирног уживања својине и других имовинских права. Тако и постојање истинске и ефективне могућности изјашњавања сопственика у поступку експропријације представља саставни елемент самог права на имовину.

О томе говори пракса како Европског суда за људска права, тако и Суда правде Европске уније.

У пресуди од 21. маја 2002. године у случају Јокела против Финске (*Jokela v. Finland*), у параграфима 45. и 55, Европски суд за људска права, позивајући се на сличне ставове из неких ранијих пресуда, каже:

„45. Иако члан 1. Протокола број 1 не садржи експлицитне процедуралне услове, поступак у питању такође мора пружити појединцу разумну прилику да изнесе свој случај надлежним органима у сврху ефикасног оспоравања мера које утичу на права гарантована овом одредбом....

55. Осврћући се на крају на процедурални захтев који је инхерентан члану 1. Протокола број 1, Суд налази да је поступак експропријације посматран у целини пружио подносиоцима представке разумну прилику да изнесу свој случај надлежним органима у циљу успостављања правичног баланса између сукобљених интереса у питању.“

И Суд правде Европских заједница (сада Суд правде Европске уније) је у пресуди од 3. септембра 2008. године у случају Кади (*Yassin Abdullah Kadi and Al Barakaat International Foundation v Council of the European Union and Commission of the European Communities*), у параграфу 368, позивајући се на наведену пресуду из случаја Јокела против Финске, казао: „368 ... треба имати на уму да применљиве процедуре морају такође дати дотичном лицу разумну прилику да изнесе свој случај надлежним органима. Да би се утврдило да ли је овај услов, који представља процедурални захтев инхерентан члану 1. Протокола број 1 уз ЕКЉП, испуњен, мора се извршити свеобухватан увид у применљиве процедуре.“

Наведени став два међународна суда о томе да је процедурални захтев за правом на разумну прилику за изјашњење титулара права инхерентан праву на имовину примењив је и на право на имовину онако како је предвиђено и загарантовано у члану 58. Устава Републике Србије.

Имајући у виду то да је у члану 10. став 2. предлога Закона о изменама и допунама Закона о експропријацији предвиђен прекратак рок, од само пет дана, у коме је сопственик непокретности дужан да се изјасни о предлогу за експропријацију, може се закључити да том одредбом није испоштован процедурални захтев, инхерентан праву на имовину из члана 58. Устава Републике Србије, да сопственику непокретности која је предмет експропријације буде дата разумна прилика да припреми и изнесе своје изјашњење о предлогу за експропријацију.

Изјашњавање о предлогу за експропријацију је средство од суштинског значаја којим располаже сопственик у циљу заштите свог права на имовину, а располагање са довољно времена за припрему изјашњења је неопходан предуслов да би се могло сматрати да је сопственику пружена разумна прилика да изнесе свој став и своју аргументацију. Са роком од пет дана за изјашњење, таква прилика му није пружена.

С обзиром на наведено, сматрам да су се стекли услови за примену овлашћења из члана 113. став 1. Устава Републике Србије и члана 19. став 1. Закона о председнику Републике.

КПРС – 210

У Београду,
08. децембра 2021. године

ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ

Александар Вучић